

Fichenn adwelet I. Europa hag ar bed enXVIIIvet kantved

Europa hag ar bed en XVIII^os. / tem 1 ha 4: Europa er bed e-penn kentañ an XVIIIvet kantved ha trafikerezh sklaved

Gouzout a ran	• Geriaoueg	Galloud trevadennel, Produ manufakturet,Paramantour, terker,Marc’hadour, Monopol, Kotonajoù, Frankizad(idi), Torridigezh ar sklaverezh, Metropolenn, Kumpagnuniezh kenwerzhel, Morianetaer, Trafikerezh treuzatlantel, Ekonomiezh an plantadennoù, Kod du
	• Lec’hiiñ	-Gouzout lec’hiiñ ar Stadoù gallodus en Europa hag o dalc’hoù(trevadennoù) -An impalaeriezhioù trevadennel pennañ àr kartenn ar bed e-penn kentañ an XVIIIvet -Gouzout an hentoù kenwerzhel-mor pennañ
Koupabl on da	• Displegiñ • Studiiñ • Kontiñ	-Kontiñ rol Bourdel e barzh ar c’henwerzh en XVIIIvet -Un daolenn mor Vernet -Kontiñ buhez ur sklav (ar skaperezh, an dreuzadenn, al labour er plantadegoù)

Galloud trevadennel: Stad get tiriadoù aloubet ha renet getañ. Liammoù start e vez etre an drevadenn hag ar bennvro, ar Stad trevadennour.

Produ manufakturet: produ savet e-barzh ur manufaktur (uzin).

Paramantour: farder ha terker(aménager) listri kenwerzh hag a bourchas ivez kement tra evit bageal ha leviata(bleniiñ= piloter)

Marc’hadour= négociant, un den a bren produioù get ur c’hementad bras.

Monopol: chom hep kevezerezh

Kenwerzh tric’horn: kenwerzh ganet a-dal ar XVIIvet kantved etre Europa, Afrika hag Amerika.

Kotonajoù= Indianezed: lien e kotoñs livet pe moulet.

Frankizad(idi):sklav bet dieubet get e vestr.

Torridigezh ar sklaverezh: den pe pennad evit difenn groñs ar sklaverezh (abolitionnisme).

Metropolenn: Stad getañ un drevadenn.

Kumpagnuniezh kenwerzhel: embregerezh savet get marc’hadourerien evit diorren oberiantizoù kenwerzhel (hini an Indez en Oriant da skouer).

Morianetaer : den a ra trafikerezh sklaved (galloud a ra bout ivez al lestr).

Sklav: den kollet getañ pep frankiz, perc’hennet ma’z eo get ur mestr pe ur Stad.

Trafikerezh treuzatlantel: kenwerzh ha dezougen sklaved du a Afrika betek Amerika.

Indigo: plantenn implijet evit liviñ (e glas) dilhadoù.

Ekonomiezh an plantadennoù: sistem labour-douar diazezet àr tier-feurm bras a implij sklaved.